

Hlavní město fjordů, turistika a deště. Tři sta šedesát dnů v roce tu prý prší a ve zbývajících pěti je nebe pokryto mraky.

„Domorodce tu poznáte podle toho, že si deště prostě nevšímají. Vypráví se historka o obchodníkovi, který byl místními před sto lety prohlášen veřejně za nebezpečného dobrodruha, protože trval na tom, že bude chodit bez deštníku, a plašil tím koně ve městě, kteří na lidi bez paraplete nebyli zvyklí,“ vypráví místní, Sverre Listerud na rybím trhu ve starém městě.

Město hanzy

Právě stokkfisk a klippfisk – neboli sušené solené tresky – byly vyhledávaným zbožím i v dobách největší slávy Bergenu ve 14. a 15. století. Hospodářský prostor ovládaný v pozdním středověku německou hanzou zajišťovaly čtyři důležité zahraniční kontroly: na východě v Novgorodu, na západě v Londýně a Bruggách, severním opěrným bodem hanzy pak byl Bergen.

Právě toto nejstarší přístavní město na norském pobřeží bylo hlavním překladištěm ryb lovených v severních mořích a dovážených hanzou až z Islandu. Bergen byl také významným střediskem obchodu s obilím, solí a pivem. Bergeňané nazývali čtvrť hanzovních kupců na východní straně zálivu Vågen „Tyskebryggen“ (Německý most). Tato část města, která je dodnes známá

FOTO: LUMÍR PECOLD

Starý Bergen

jako Bryggen, čítala v dobách rozkvetu asi tři sta výstavných domů.

Říká se, že Bergen založil král Olav Kyrre roku 1070. Vykopávky ovšem odhalily, že tu byla osada už mnohem dříve. „Čím hlouběji se kope, tím je Bergen starší,“ tvrdí Sverre.

Rybí rozkvet

Bergen byl zhruba před třemi sty lety největším městem na severu Evropy a vděčil za svůj blahobyt především dobře chráněnému, ale snadno přístupnému přístavu. K mohutnému rozkvetu obchodních vztahů přispěla přede-

vším ohromná poptávka po sušených rybách, které se staly oblíbeným postním jídlem v celé Evropě. V Bergenu bylo zase ke konzervaci ryb zapotřebí obrovské množství soli, která se vozila z německých pobaltských měst. Tato města se sloučila v zájmové společenství, začala budovat svou hospodářskou moc a pod vedením Lübecku vznikla poslední hanza ovládající prakticky celý obchod v regionu.

První celní a obchodní výsady pro lübecké kupce, o kterých se ví, poskytl král Håkon Håkonsson v roce 1230 a zvýhodnil je tím proti konkurenci. Tím německí kupci získávali stále větší moc a vliv, a když jim chtěl norský král Erik II. Magnusson roku 1284 omezit jejich privilegia, uvalil hanzovní spolek na Norsko obchodní blokádu. Zemi záhy hrozil hladomor a král nakonec musel požádat o mír. Tím se ovšem moc hanzy nesmírně upevnila. Bergen byl tak důležitý a těšil se takové vážnosti, že nebylo snad v tehdejší době kupce, který by nebyl strávil uřednická léta v tomto městě. Ale nebyli to pouze kupci, kteří obývali čtvrť na břehu zálivu Vågen. Patřili sem také četní

řemeslníci, úředníci, personál skladiště.

Drsná cháska

V roce 1400 měl Bergen asi 6000 obyvatel, téměř každý třetí přišel z Německa. A byla to drsná cháska. Ženy měly do Bryggenu vstup zakázán a v obchodní čtvrti vládly hrubé mravy. A to nejen mezi nádeníky a lodníky.

Už v nařízení hanzy z roku 1369 najdeme reakci na vzrůstající agresivitu obyvatel Bryggenu: „Když se kupectvo schází k ranní řeči, nechť zaplatí za trest dvacet anglických šilinků každý, kdo na druhého tasí nůž; pokud někoho zraní, nechť přijde o kupecká práva do té doby, než je opět získá u stavů.“

Kupecká čtvrť s dřevěnými domy několikrát lehla popelem. Tak tomu bylo i při ohromných požárech v letech 1476 a 1702. Vždy však byla znovu postavena dle původních plánů a uchovávala si pozdně středověký vzhled. Naposledy hořelo v letech 1955 a 1958. Od té doby bylo zrestaurováno na šedesát domů a ty tvoří jádro unikátní památky. ●

LUMÍR PECOLD

ZÁKLADNÍ INFORMACE

Bergen je druhým největším městem Norska. Na seznamu světového dědictví UNESCO zapsaný Bryggen (od roku 1979) je jen jeho malou částí ležící na břehu starého přístavu. Z hlavního města Oslo je to do Bergenu 500 km po silnici. Jinak funguje bezchybně lodní, letecká a železniční doprava. Zvláště pak cesta lodí podél norských fjordů je pro nás suchozemce velkým zážitkem.

www.stiftelsenbryggen.no
www.visitbergen.com
www.bergen-guide.com